

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ד אייר תשע"ט | דף היומי בבלי: בכורות מב.

דף היומי בהלכה: מתחילת סימן ש"פ עד סעיף ד'.

מוסר: חפץ חיים כלל חי' אות ה' עד אות ח'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

"כבר הסבירו לי מה זה מחשב", אמר מרן הגר"ח שליט"א | דקה לפני שבת, והרב הנערץ עוד עומד ברפת מוקף פרות ועגלים | סגולה ממרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל נגד דאגות | "קיבלתי שיעור עוצמתי בשלום-בית מהשכנים הקשישים שלי" | 1646

על דא ועל הא

"אבל כבוד הרב, בדקתי במחשב ויצא שהמילה 'משה' כתובה בתורה 614 פעמים, ולא רק 612?" - הקשה היהודי. "המחשב טעה" - השיב מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

"ושאלתי לרבינו שליט"א אם עובדה זו נכונה, משום דידוע לי שהוא אינו יודע כלל מהו מחשב..."

משה, והשניה: 'שמט כל בעל משה ידו'".
ושאלתי לרבינו שליט"א אם עובדה זו נכונה, מכיון שיש לי
איזו תמיהה בזה - משום דידוע לי דרבינו שליט"א אינו יודע
כלל מענייני הטכנולוגיה, ופשוט שאינו יודע מה הוא מחשב
והיאך הוא עובד וכדו'. [והראיה לדבר, כששב רבינו מבית
הרפואה מעייני הישועה לפני שנים רבות, סיפר לבני ביתו כי
אחד הרופאים הציע לו להביא לחדרו מכשיר (אוצר החכמה)
שבאמצעותו יוכל לעיין בכל הספרים, ומרן שליט"א דחה הצעה
זו ונימק דבריו שבכל מקרה הוא יודע כל ספר היכן הוא נמצא,
ומה הרווח אם בכל מקרה יהיה צריך לגשת לארון ולהוציא את
הספר...].

ואמר לי רבינו שליט"א בענוות חן שאינו זוכר אם היה כזה
סיפור או לאו, אבל מה שהקשיתי שאינו יודע מה זה מחשב וכו'
אינה קושיא, מכיון שכבר הסבירו לו מה הוא מחשב.

(קובץ גיליונות' בחוקתי תשע"ט)

בספר 'קניני חיים' - הנהגותיו והליכותיו של מרן שר התורה
הגר"ח קניבסקי שליט"א בעניני מ"ח קניני תורה, שיצא זה עתה
ע"י תלמידו הרה"ג ר' יצחק אוהב ציון שליט"א ראש כוללי 'דרך
אמונה', מסופרת האנקדוטה הבאה:

הראיתי לרבינו שליט"א מה שפורסם בעלון 'לאור הנר' (מהרב
שלמה לווינשטיין שליט"א, גליון 248) בזה"ל: "סיפר לי ד"ר הרט,
שמישהו ניגש פעם לרבי חיים קניבסקי שליט"א ושאל אותו כמה
פעמים כתובה בתורה המילה 'משה'. על אתר השיב לו רבי חיים
בהחלטיות: 'שש מאות ושתיים עשרה'. שאל אותו היהודי: 'אבל
כבוד הרב, בדקתי במחשב ויצא שיש 614 פעמים?'. אמר לו רבי
חיים: 'המחשב טעה, יש בדיוק 612 פעמים'. תמה האיש: 'כיצד
יתכן שהמחשב טועה?' ורבי חיים הסביר: 'אתה ביקשת מהמחשב
שימצא את המילה משה, וכתבת זאת בלי ניקוד. בתורה כתובה
המילה משה 612 פעם, ומלבד זה האותיות מ.ש.ה. מופיעות
פעמיים אחרות אך בניקוד אחר. האחת: 'אם ימעט הבית מהיות

מדי פעם היו מקרים דחופים של רפתן שנזכר ברגע האחרון למכור את הפרה בטרם ייוולד בכור, ואז נאלצו להזעיק את אחמד ג'אבר בתוך דקות ולבצע את המכירה המורכבת במהירות הבזק

אז מדוע סירב רבה של קוממיות להכין מראש 300 שטרי מכירה? - הסיבה נחשפה רק
לאחרונה והכתה גלים | ליומא דהילולא של הגה"צ רבי בנימין מנדלסון זצ"ל

אדם ש'אינו מן היישוב', כלומר כל מי שגדל וחי בעיר הגדולה, יתקשה להבין את פשר חילופי הדברים שהבהילו את הרב ממקומו, אבל מי שהתגורר פרק בחייו במושב כבר קלט מיד במה מדובר.

בכור בהמה טהורה הנולד בימינו אנו הוא 'אימתו' של כל בעל מקני צאן ובקר. אם בשעתו, בזמן שבית המקדש היה קיים, היה הבכור עולה על המזבח ונאכל לכהנים ובני ביתם בירושלים, הרי שכיום, בעוונותינו הרבים, כשאין לנו בית המקדש, הוא מהווה נטל כבד שאין כמוהו על בעליו.

הבכור מתהלך 'כמו מלך', אדון לעצמו. להקריבו - אי אפשר, להשתמש בו - אסור, כך גם ליהנות ממנו. אסור גם להטיל בו מום ולפסלו בכוונה תחילה, ואם הוא נפח את רוחו כאשר הוא תמים, בלי מום, צריך לקבור אותו בבית קברות של בני אדם, ונוהגים לכרוך אותו בסדין ולקבור אותו בעומק האדמה, כדי שלא יבוא לחטט אחריו.

כדי להימנע ממצב זה תיקנו חז"ל למכור את הבהמה המבכירה לנוכרי מבעוד מועד, כך שהבכור הנולד שייך לגוי וכל דיני הקדושה אינם חלים עליו. כמובן שלאחר מכן הוא נקנה בחזרה על ידי היהודי.

רבה של קוממיות, הגה"צ רבי בנימין, שמצודתו היתה פרושה על כל יישובי האזור, מגדרה עד חדרה, עסק רבות במכירת בהמות 'מבכירות'. לא היה כמעט שבוע בו לא עלו למעונו שניים או שלושה יהודים בעלי רפתות שברשותם בהמה העומדת להבכיר. והרב היה מקיים את המכירה הזו בצורה המהודרת ביותר, כשהוא מקפיד להקנות את הבהמה לגוי בכל דרכי הקניינים, ובנוסף גם עורך שטר המאשר את המכירה. לא היה ילד בקוממיות שלא הכיר את הערבי אחמד ג'אבר תושב הכפר דליה שלייד חיפה, שעבד כחלבן ביישוב ושימש כגוי הקבוע במכירות אלו.

בדרך כלל נערכו המכירות מבעוד מועד, בניחותא, אך מדי פעם היו מקרים מבוהלים ודחופים של רפתן שנזכר ברגע האחרון למכור את הפרה בטרם ייוולד בכור ברשותו, ואז נאלצו להזעיק את אחמד ג'אבר בתוך דקות ספורות, לבצע את המכירה המורכבת במהירות הבזק.

כדור החמה הלוהט התמוסס לאיטו לתוך הים, צובע על הדרך את הרקיע והעננים בשאריות של צהוב-אדום ארגמני.

אותו יום שישי העדיפו תושבי הישוב קוממיות להסתגר בבתיהם, לחסוך ככל הניתן ביציאה אל השמש הקופחת בחוץ. רק עכשיו, משתש כוחה של חמה, החלו סוף סוף זרמי אוויר קלילים מנשבים בין הרחובות והחצרות, הרפתות והמדשאות, כמקדמים פני שבת מלכתא.

בעוד רבע שעה בערך, יתמלאו כל שבילי המושב ביהודים לבושי שיראין, אבות וילדי היישוב שיצעדו לעבר בית הכנסת, לקבלת שבת מלאת חדווה והתרוננות לב. אך כעת בית הכנסת דמתא ריק עדיין. רק בכותל המזרח נראית כבר דמותו של יהודי בעל צורה שפניו בוערות כלהבה.

זהו רבה הנערץ של קוממיות, הגאון הצדיק רבי בנימין מנדלסון זצוק"ל, המקדים לבוא לבית המדרש מדי ערב שבת, מיד לאחר הטבילה במקווה טהרה. פאותיו עוד זולגות טיפות מים, מעוטף הוא בבגדי שבת, חבוש בספודיק לראשו, והוא יושב וקורא בדבקות את שיר השירים.

רעש פתאומי עולה מן הרחוב. מישהו אץ רץ בכל כוחו. על פניו לא מדובר במשהו חריג, ערב שבת הוא זמן לריצות חפוזות, עד שכבר פסקו חז"ל כי הרץ ברחוב בערב שבת בין השמשות הוא 'רץ ברשות'. הנורה האדומה נדלקת כאשר הרץ האלמוני מכוון את צעדיו לשערי בית הכנסת, ומהבהבת עוד יותר לנוכח מראהו וחזותו. וכי ראיתם פעם יהודי שמגיע לבית הכנסת לקבלת שבת בריצה טרופה, לבוש בסרביל עבודה היישר מתוך הרפת?!

היהודי סתור הפאות ובדור הזקן חוצה את בית המדרש במרוצה, ניגש אל המרא דאתרא בכותל המזרח, שטף של מילים בהולות פורץ מפיו, המילה היחידה המזוהה בבירור היא: "בכור... בכור..."

הרב מגביה את גביני עיניו העבותים מהספר, פוסק באחת מלימודו וכעבור שבריר של שניה מזנק ממקומו ויוצא עם האיש מבית הכנסת, מחיש את צעדיו אל רפת הפרות אשר בקצה היישוב.

זוהי מה שקרה באותו ערב שבת...

הרב דקוממיות יצא אל הרפת בבגדי השבת, הקפוטה והספודיק, כשאליו מתלווה גם איש אמונו, הגה"ח ר' משה יעקב סיגלר זצ"ל (איש קוממיות, ת"ח מופלג שעמד לימינו של הרב בענייני הרבנות, במיוחד בענייני השמיטה) והחל לבצע את מכירת הבהמה כשהשעון מתקתק, השבת עומדת להיכנס בכל רגע.

ר' משה יעקב עומד ומסייע לרב בתהליך המכירה, כשמדי פעם הוא מגניב מבט קצר רוח בשעונו, מביט בהתפעלות במרא דאתרא המנהל את הכל ביישוב הדעת מופלא, פניו משולהבות כלפידים, כאילו ניצב הוא עדיין בבית המדרש, בעיצומה של קבלת שבת, לא בין ערימות חציר, פרות ועגלים לוטשי עיניים ומשרבבי לשון. רגעים ספורים בטרם תשקע השמש שב הרב לבית הכנסת והציבור כולו פתח בתפילת מנחה. כנראה שהמקרה הזה היה 'הקש ששבר את גב הגמל'. בלבו של ר' משה יעקב החל לנבוט רעיון חסר תקדים.

השבועות שחלפו מאז, עוד ועוד מקרים של בעלי עדרים שהגיעו כל עוד נשמתם בהם למכור את בהמותיהם ברגע האחרון, האיצו בו לשקוד על בדיקת כל הפרטים ההלכתיים, עד שהיה בידו רעיון מושלם לתפארת, כל שנותר הוא להבין איך עד היום לא היה מי שיציע אותו.

"כבוד הרב", ניגש ר' משה יעקב באחד הימים, כשקולו מסגיר מיד את התלהבותו, "יש לי רעיון פשוט אך יעיל.

"הרב הרי רואה את המכירות המתבצעות ברגע האחרון, עם הנשמה ביד, כלשון העולם. ובכן, למה שלא נכין מראש כמה מאות 'שטרות מכירה'...? נכתוב את הטופס בלי ה'תורף', כלומר את כל הנוסח הדרוש, למעט שמו של בעל הפרה והגוי הרוכש אותה. בכל פעם נשלוף מהמגירה את הטופס המוכן, בתוך דקות ספורות תתבצע המכירה והכל יבוא על מקומו בשלום...

"למעשה", הוסיף ר' משה יעקב, "הרי כך בדיוק נוהגים בשטר כתובה, מכינים מראש את כל הנוסח, משיירים רק את השורות למילוי, כאשר לדעת פוסקים מסויימים יש בזה אפילו הידור..." שתיקה בחדר. ניצוצות ההתלהבות נותרים בעיניו של ר' משה יעקב, רק אצלו. הרב אינו שותף להתלהבות ואינו מעניק את ברכת הדרך לרעינו, אך מסרב גם להסביר מדוע.

החודשים ממשיכים לחלוף, אך המכירות אינן פוסקות. לא פעם מקיצים את הרב באישון ליל, או בעיצומו של שיעור תורני, כדי לבצע מכירה דחופה, והוא כהלל הזקן בשעתו מתעטף בסבלנות ואורך רוח, מתיישב עם הצדדים ועורך את כל סדר המכירה ככתבה וכלשונה, ללא קיצורי דרך למיניהם.

עד שיום אחד פוקעת סקרנותו של ר' משה יעקב: "רבינו, למה לא?" הוא שואל ישירות, "למה שלא נכין שטרות מראש כפי שהצעת?"

אלומת אור משתפכת על פני הרב דקוממיות. עיניו מצטטפות בערגה עילאית. השאלה הישירה מכריחה אותו לגלות, לראשונה, את טעמו הכמוס.

"הרי יודע אתה, ר' משה יעקב, שכל עניין 'מכירת מבכירה', אינו אלא פתרון זמני, מוצא ארעי לימי הגלות, כל עוד שאין בית המקדש קיים", פותח הרב. "כשיבוא המשיח במהרה יחדלו להשתמש בפתרון הזה, כל בכור כי יולד יהיה קודש לה', יעלוהו קרבן בבית המקדש. מכירת מבכירות תחלוף אז מן העולם.

"איננו יודעים מתי יהיה הקץ, איש אינו יודע מתי יבוא משיח צדקנו, אך אנו הרי אומרים בכל יום ב'אני מאמין', ב'ג עיקרי האמונה - 'אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח ואף על פי שיתמהמה אחכה לו בכל יום שיבוא... כך שעלינו להיות ערוכים לכך שבכל יום, בכל רגע הוא יבוא.

"עכשיו תאר לעצמך, ר' משה יעקב, שהיום, בעוד שעה קלה, יגיע פתאום המשיח וימצא אותך כשבאמתחתך צרורים ונחים שלוש מאות שטרות מכירה, כתובים כהלכה ומוכנים למילוי. אילו פנים יהיו לך אז? איזה פתחון פה? אתה הרי תעדיף להיבלע באדמה באותו רגע..."

"חשבת שייקחו עוד שנים רבות עד שאגיע, לא האמנת שאבוא כל כך מהר, הלא כן?! - יאמר לך המשיח בקול נוקב, 'אחרת בשביל מי הכנת כל כך הרבה שטרות?!'..."

"לא כדאי לעשות את זה, מוטב להתאמץ בכל פעם מחדש", סיים הרב, מותיר את איש שיחו נפעם מהתשובה המאלפת.

לפני כמה שנים הלך לעולמו הרב יעקב משה סיגלר ז"ל, זקן ושבע ימים, לאחר שזכה להדפיס רבות משיחותיו ואמרותיו של הרב דקוממיות בספר 'דברי הרב' ועוד. ברשימותיו שהתגלו לאחרונה, לאחר פטירתו, נחשף לראשונה הסיפור הזה שמשום מה לא נודע עד היום. ומאז התפרסם הכה גלים והיה לשיחת היום בקרב רבים מגדולי דורנו שליט"א, ראשי ישיבות ומרביצי תורה הנפעמים מהמבט המרומם, מהאמונה החושית, 'לחיות את ביאת המשיח' כפשוטו.

הגדיל לעשות אחד מתלמידי הרב דקוממיות, כיום אחד מגדולי ראשי הישיבות שליט"א, שהפך מאז את הסיפור למבחן. כאשר מבקש הוא לעמוד על טיבו של צורבא מרבנן שנקלע לפניו, הריהו מספר באוזניו את המעשה הזה, עד למענהו של הרב, כאן הוא עוצר ושואל: "נו, אמור נא, למה לדעתך סירב הרב דקוממיות להכין מלאי של שטרות?"

מקור: תודתי נתונה לגאון המפורסם רבי ישראל יצחק מנדלזון שליט"א, גאב"ד קוממיות - ירושלים, בנו של גאב"ד קוממיות צוק"ל, מפיו שמעתי את המעשה הזה.

(שמעון טיקוצקי, 'המבשר תורני' י"ט באייר)

כשסיפרו את המעשה למורינו הגר"י אזרחי שליט"א, מיד הורה לספרו לקבוצת אברכים שהלכו להתפלל בכותל בליל פורים תשע"ט עבור חברם שנזקק לישועה

ממצולות 'פגעי הטכנולוגיה' ללימוד של ארבעה סדרים ביום - ישועה מופלאה בכח התפילה

שלה, ובידה הדבר, ועל כן אמרה לו שהיא רוצה לחשוב על זה עוד. היא התחילה להתפלל שלש תפילות ארוכות ביום ועם הרבה דמעות, ואחרי שנתיים בעלה נהפך לאברך שלומד ארבעה סדרים ליום. והיה לפלא איך מכוח התפילה יצא בעלה מאפילה לאור גדול. כשסיפרו את המעשה למורינו הגר"י אזרחי שליט"א, מיד הורה לספר את הסיפור הנ"ל לאיזה קבוצה שהלכו להתפלל בכותל בליל פורים תשע"ט עבור אברך בלי הכרה ובמצב גרוע מאד כבר במשך הרבה זמן, הסיפור גרם להם התעוררות רבה בעת תפילתם בכותל, ולאחר כשבוע התעורר האברך.

(גיליון 'לענין הלכה' בחוקותי תשע"ט)

בעת עצרת התפילה בבהכ"נ 'חזון דוד' בעיר מודיעין עילית בחצות הלילה בליל שישי האחרון, סיפר הגה"צ רבי שלמה מילר שליט"א מעשה על אשה אחת שהתחנתה עם חתן חשוב, ולאחר תקופה קצרה התמכר באופן חמור לפגעי הטכנולוגיה, ד' ישמרנו ואת צאצאנו וצאצאי עמך בית ישראל, עד שהגיעו מים עד נפש והחתן אמר לכלתו: אני אבין מאד אם תרצי לסיים את חיי הנישואין המשותפים ולהתחיל חיים מחדש. והיא השיבה לו: אם אתה מוכן להשתנות נוכל להמשיך הלאה, אך הוא השיב שהוא כבר לא יכול כיון שהוא מכור לזה מאד.

אולם היא חשבה שאולי התגלגל מן השמים שזה קרה לבעל

פרשת השבוע

לאחר חודש שוב חזר הדבר על עצמו. ביום שקיבל את שכרו נפל תריס בביתו במהלך עבודות ניקיון, ועלות התיקון - בדיוק בגובה הסכום שקיבל! הוא החליט לשאול את מרן הגראי"ל לפשר הדברים

לא לומדים תורה בשביל כסף!

בסיום החודש הראשון כשקיבל את הכסף, באותו לילה הניח את המשקפיים ליד המטה כרגיל, אך הם נפלו ונשברו. היו לו עדשות יקרות מאד, ועלות התיקון היתה בדיוק בסכום שקיבל מהעו"ד. למעשה היתה לו הרגשה קשה עם העו"ד, מהגישה שלו לתורה. כל פעם כשהיה אומר לו את ביאור דברי הרמב"ם למשל, היה העו"ד אומר: "בטוח שהרמב"ם לא חלם על זה, אך אין ספק שמדובר כאן ברעיון מבריק מה שאתם מכניסים ברמב"ם (עפ"ל), ואני יאמר זאת בשיעור". אך עם כל זה האברך הנ"ל המשיך להכין את השיעורים עם העו"ד, שהרי זה היה סכום גבוה מאד ובזכות זה יוכל ללמוד. עבר חודש נוסף ושוב קיבל סכום גבוה במזומן. הגיע לביתו ונדוע לו שאשתו ניקתה היום את התריסים, וכשהזיזה תריס אחד הוא נפל למטה ורק בנס לא הרג מישהו. עלות התיקון - בסכום שקיבל מהעו"ד!

ראה שהדברים עולים מדרגה, כבר סכנת נפשות, והחליט שצריך להיכנס לראש הכולל מרן הגראי"ל ולשאול מה ההסבר. מרן שמע

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַּר סִינַי" (במדבר א א)

"בג' דברים ניתנה התורה: באש ובמים ובמדבר... מה אלו חנם לכל באי העולם כך דברי תורה חנם הם" (במדבר רבה א).

היה אברך בכולל פוניבז' שהיה דחוק בפרנסה, והיה לו כוח להנעים דברי תורה על שומעיהם, ולכן למד בין הסדרים עם ילדים מכיתות גבוהות ובחורים מישב"ק. יום אחד הציעו לו שישנו עו"ד דתי שרוצה למסור שיעורים בבית כנסת, וכמובן אינו יודע ללמוד, לכן הוא מוכן לשלם למישהו שיכין איתו שיעורים. כמובן המושגים של העו"ד הללו בתשלום היו כמו שעה של עו"ד ולא של אברך. ידידי קבע עמו לימוד של שעתיים פעם בשבוע, והיה מכין לו כל פעם שיעור אחר, מתוך איזה מערכה של הגר"ש רוזבסקי או ר' אלחנן וכדומה, דברי תורה ערבים, ומאותה פעם בשבוע קיבל הרבה יותר ממה שקיבל מהאברכים שלמד עם בניהם כל השבוע, ושמח שיכול לנצל את בין הסדרים ללמוד תורה ולא צריך לבזבז זמן ללמוד עם צעירים.

שלא כל כך מקשיבים, או לחילופין שיכולים גם ללמוד לבד לא פחות טוב, אך למלמד זו תועלת, הוא מכין ויוצא ברור. וזו גם סיבה ללמד.

אך אם אין תועלת לא ללומד ולא למלמד, והתועלת היחידה היא כסף - בשביל כסף לא לומדים תורה. במקרה שלך העו"ד שאינו מאמין שזו תורת אמת, לא יכולה להיות לו מזה שום תועלת, ולך גם אין תועלת. אם כך תפסיק".

(כאיל תערוג)

את הסיפור בכובד ראש, את כל השיקולים, את השיח של העו"ד, ואמר לאברך:

"כשמלמדים מישהו תורה יכולה להיות לזה אחת משתי סיבות. לפעמים זו תועלת ללומד, אפילו שלכאורה אין כאן תועלת למלמד, כגון שלומדים עם ילד או בעל תשובה מתחיל, שלכאורה אין כל תועלת לימודית למלמד, אך ללומד זו תועלת. ואז צריך ללמד והקב"ה נותן שכר שמתעלים במקום אחר. ולפעמים זו תועלת למלמד, כגון כשאומרים שיעור בפני אנשים

לקראת שבת

כיצד נחלץ הגר"י גלינסקי ממחנה 'עין שמר' בזכות צלחת איטריות? איזה אורח חשוב הגיע בדואר לבית משפחת דסלר בקליוולנד? ומהו הפטנט המיוחד שלמד נבחן 'קנין ש"ס' מחברו הבעל-קורא

עורך גיליון 'לקראת שבת' הרב משה הרמן עם טעימות קצרות מגיליון פרשת במדבר

עבור המנקה של הישיבה? ומיהו ראש הישיבה שנקש בשעה 7:45 בבוקר בבית אחד מתלמידי וביקש להוריד את שקית הזבל לפח האשפה שברחוב? - גם על כך תקראו בין דפי הגיליון השבוע. ועוד בגיליון: מה חיפש גאב"ד טשעבין זצ"ל בליל יום הכיפורים בחברתם של קשישים ניצולי שואה שישבו וזימרו מארשים מהעיירה? ההוראה המפתיעה שנתן ליהודי שעמד לצאת לאמריקה לגיוס כספים לנישואי צאצאיו - "אל תעשה כלום, רק תשב ותלמד". הסעודה החגיגית שנערכה בצהרי יום בהיר בבית משפחת דסלר בקליוולנד לכבודו של "אורח חשוב" שהגיע סוף סוף... בדואר.

וגם: לאיזו מסקנה הגיע הפרופסור הגוי שהתארח בבית משפחת זילברשטיין בשווייץ ונוכח בהכנות לסעודה? איזה פטנט למד נבחן 'קנין ש"ס' מחברו ה'בעל קורא'? המרשם המיוחד שנתן מרן הגר"ח קניבסקי לבחור שלקה בשיתוק בידו, שהותיר את האורטופד פעור פה. ועוד ועוד...

איך הביאה צלחת איטריות לחילוצו של בחור ישיבה מידיה של חבורת מדריכים זועמת במחנה עולים? מדוע בכלל השתחל הבחור אל תחומי המחנה דרך חפירה מתחת לגדר? וכיצד בתוך כל המהומה הזאת הוא הצליח לרשום 60 מילדי העולים לבתי ספר דתיים? - על כל זאת בהרחבה בגיליונו השבוע, פרשת במדבר. מאמר מרתק נוסף, מגולל את סיפורה של משפחה בת 14 נפשות שהתגוררה בדירה בת שני חדרים, כשאבי המשפחה מסרב בתוקף לאפשרות הרחבה - רק בגלל התנגדות סרק מקוממת ובלתי סבירה של אחד השכנים. נלווה את ההתרחשויות לאורך השנים, ונתפעם מגדלות רוחו של 'גיבור הסיפור' - הלא הוא הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל, עד הסוף המפתיע והבלתי-צפוי הממחיש את הכלל המפורסם: "כשמוותרים לא מפסידים".

מיהו ראש הישיבה שהתאמץ להגיע לישיבה ביום של שלג כבד "כדי לראות את הבחורים שמחים"? מיהו ראש הישיבה שהרים טלפונים למשרד השיכון כדי למצוא דירה טובה יותר

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק. עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

קחו עט ונייר ותתחילו לרשום: הסגולה של מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל נגד דאגות

ועומק הדברים, כי מטבע האדם להרגיש ש'יש לו' דבר זה וזה וכו', ועל כן דואג ומיצר על מה ש'אין לו', אמנם המרגיל את עצמו להודות להקב"ה על כל צעד ושעל, הרי הוא משריש בעצמו את ההרגשה שאין לו משלו כלום, וכל מה שיש בידו אין זה אלא מחסדי המקום ב"ה וממתנת הא-ל, וא"כ אין מקום לדאגה על מה שחסר לו, כי מי שהביא לו כל צרכיו עד עתה הוא ימשיך לתת לו גם לעתיד.

(באר הפרשה' בחוקותי תשע"ט)

כשם שבכח ההודאה לסלק את הייסורים שכבר באו עליו, כך בכוחה לסלק את הדאגה מפני העתידות, וכמו שאמר הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שיש ברשותו 'סגולה' שלא יהיה לו לאדם שום דאגה, וכל הרוצה יבוא וייטול... וזה סדר עריכת הסגולה: שיכתוב תמיד על הנייר כל טובה וטובה שעושה עמו הקב"ה, ובעת שמתפלל שמו"ע ועומד בברכת 'מודים' אזי יעלה במחשבתו את כל אותם הדברים אשר העלה על גבי הכתב ויודה לה' עליהם, והוסיף שזה 'בדוק ומנוסה'.

קול העם

איך אתה נותן לדברים כאלו לקרות? - שאלתי את הבעל בחצי חיוך. והוא, משיב במבט מופתע: "לא ידעתי משום דבר, רק עכשיו אני שומע לראשונה מכל הסיפור!"

"השיעור העוצמתי ביותר ב'שלום בית' ששמעתי מעודי"

שאשתו המסורה הכינה לו. היא ניצבת כשבר-כלי. לופתת את המותניים - כביכול קושרת אותם שלא יתפרקו באמצע הדרך.

- מה קרה?!

"בוא, תיכנס!"

אני יודע זה מכבר שבעלה סובל ממחלות כאלו ואחרות. חייו אינם קלים, אך היא עושה הכל להקל אותם מעליו. גם בגילה המבוגר היא ממשיכה לטרוח עבורו, לארגן ולדאוג מתוך התמסרות מעוררת השתאות. בדרך כלל הסבל דבוק אליו - אך הפעם התהפכו היצרות והיא נשמעת מפורקת.

- מה קרה?!

במקום תשובה היא פורצת בבכי. אני מתבונן בבעל, שעל פניו לא נראה מסתיר מידע כלשהו. האם גם הוא מופתע? - אז מה קרה?!

"אל תשאל - איזה כאבים!"

ואני שוב חוזר על אותה שאלה: מה קרה?!

"אתמול, חמישי בצהריים, יצאתי מהבית. רציתי לקחת קו 77 כדי להגיע ל'תבליני חנניה'. אתה יודע, בשוק הבוכרים. נגמרו לי התבלינים. באוטובוסים של היום כתוב 'באוטובוס זה עולים מכל

גילה של האשה הזו כבר נושק לגבורות - 80, ובעלה? מבוגר ממנה בעשר שנים! הם ממשיכים להתגורר בביתם, משתדלים להמשיך בחיים עצמאיים ככל הניתן. אני - שכן בבניין מגוריהם בירושלים - משתדל לנקוש על דלת ביתם פעם-פעמיים בשבוע ולהתעניין בשלומם.

מטבע הדברים הם לא יוצאים הרבה לרחוב, ומי כבר מגיע לביתם? עובדת סוציאלית של העירייה במקרה הטוב, או סוכן ביטוח שמנסה למכור להם איזו פרמיה בכוח, במקרה הפחות טוב. אז אני משתדל להיות 'שכן טוב'. לעמוד מדי פעם מקרוב על שלומם, לבדוק שהכל בסדר - ולפעמים גם להקשיב דקות מספר למה שחשוב להם לספר. זה קורה בדרך כלל ביום שישי בצהריים, וכמעט תמיד עם השאלה הקבועה "איפה אתם בשבת?" בדרך כלל הם לא נותנים לי לעמוד בפתח, אלא מזמינים להיכנס, להתיישב, לביקור שנמשך בדרך כלל דקות ספורות.

הפעם - כלומר לפני חודשיים כאשר הסיפור התרחש - אך להם יותר זמן לפתוח את הדלת. עוד לפני כן שמעתי קול פסיעות כבדות משתרך, והבנתי שמשהו כנראה מתרחש. הדלת נפתחת בכבדות. הוא יושב על מקומו הקבוע ואוכל ארוחת צהריים

ואז היא שוב מתפרצת בבכי ואומרת: "גם היום הכאבים חזקים". מתוך תחושת אחריות אני מציע: "אולי בכל זאת כדאי לעשות צילום? לדעת שהכל בסדר?"

"נראה אחרי שבת מה לעשות. אחרי שבת!" בניסיון לרכך את האווירה הטעונה אני פונה לבעל ושואל בחצי חיוך: "איך אתה לא שומר על אשתך? איך אתה נותן לדברים כאלו לקרות?" קולו רועד כתמיד, אך מבטו מופתע שלא כתמיד: "לא ידעתי משום דבר, רק עכשיו אני שומע לראשונה מכל הסיפור הזה!"

אני מסובב את פני חליפות ימינה ושמאלה, מרגיש "כתרנגול בפני אדם" ומנסה להבין, האמנם לא שיתפה את בעלה בטראומה שעברה עליה? בכאבים שעדיין אופפים אותה? את החידה הזו אני חייב לפענח.

היא מסבירה: "וכי מדוע לצער אותו בסיפורים מעין אלו? הרי גם כך הוא מיוסר וסובל מכל הבעיות שלו - צריך להוסיף לו על זה?"

התמימות והפשטות בה נאמרו הדברים, היו עבורי השיעור העוצמתי ביותר ב'שלוש' ששמעתי מעודי!
(איש לרעהו דברים תשע"ו)

הדלתות'. אז עליתי בדלת האחורית, עם הרב-קו ביד. איך שאני שמה את הרגל על המדרגה, הדלת נסגרת עלי ואני נופלת מתחת לגלגלים. אני שומעת לפי רעש המנוע שהנהג לוחץ על גז, האוטו עדיין לא זז אבל אני מבינה שאוטוטו זה קורה (ההילוך היה על ניוטרל).

"ואז צעקות חזקות. נהג! תעצור! אשה נפלה! הוא מיד מרים בלם-חירום, פותח את הדלתות והרגל משתחררת. הוא רץ אלי, מסתכל עלי מלמעלה, קולט מה קורה וצועק לאנשים: 'לרדת כולם, אני צריך לפנות אותה לבית חולים!' אנשים מתחילים לרדת, אבל אני חוזרת לעצמי, מרגישה שלא נפצתי ולא רוצה בית חולים - לא באמבולנס ולא באוטובוס.

"צועקים עלי: 'גברת! את חייבת להיבדק בבית חולים!' ואני אומרת להם: אין לי זמן. אני צריכה להתכונן לשבת - אחרי שבת נראה. הנהג מנסה ללחוץ, אבל אני קמה, מראה להם שהכל בסדר ומבקשת להמשיך לשוק. הנהג נכנע ואני הולכת לקנות את התבלינים. קצת כואב - אבל נסבל.

"חוזרת הביתה, ובלילה הכאבים מתפשטים לכל הכיוונים. בצלעות, באגן, איפה לא? זה לא פשוט, אבל כל עוד זה נסבל אני לא הולכת לשום מקום. לבית חולים אתה יודע מתי אתה נכנס - אבל לא מתי אתה יוצא! אז נראה אחרי שבת מה לעשות".

- * אם אחד מדיירי החצר לא נתן פת עבור 'עירוב החצרות', הריהו מבטל בכך את כל העירוב; אולם, הדר בבית אשר בו הניחו את פת העירוב, אינו צריך לתת פת עבור העירוב.
- * שתי חצרות שביניהן מספר בתים, הפתוחים זה לזה, והן מערבות זו עם זו - דיירי הבתים שבין החצרות אינם צריכים לתת פת עבור העירוב.
- * שתי חצרות, שביניהן שני בתים, וכל אחת מערבת לעצמה - אם כל אחת מהן הניחה את פת העירוב בבית הסמוך לחצר האחרת, שני העירובים אינם חלים.

אתמול למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מערכת השקיה - האם עשויה להתיר את הטלטול במדשאה ציבורית בשבת?

וכדומה, והשימוש בהם נחשב כאחד משימושי הקרפף, וממילא נחשב מקומם כחלק משטח הקרפף. וכן דברים נוספים המשמשת את השוהים בקרפף, או שהם מצורכי הקרפף עצמו - כגון ברזייה, מערכת השקיה, ובריכה - אף אם בלעדיהם אין בקרפף יותר מבית סאתיים, אינם מתירים את הטלטול בקרפף.

[שו"ע שנת, ד, משנ"ב מא-מד, ושעה"צ מא]

שטח שגודלו יותר מ'בית סאתיים', שהקיפוהו במחיצות כדין, שלא לשם 'דירה' - כגון מדשאה ציבורית - אסרו חכמינו ז"ל לטלטל חפצים בתוכו, כ'כרמלית'; ומקום זה מכונה 'קרפף שלא הוקף לדירה'.

וקרפף שנטעו בו עצים, ובגינם התמעט חלל הקרפף ואין בו יותר מבית סאתיים - אין זה מתיר את הטלטול בקרפף, כיון שהדרך היא לנטוע עצים במקומות כאלו, כדי לשבת בצילם

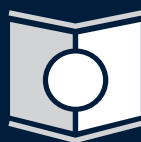
לקראת שבת במדבר א' על המדפים

יש לנו הצעה מיוחדת עבורכם

ארגון 'דרשו' ו'אחינו' במבצע ענק, של מתנות יוקרה שישמחו מאוד אתכם ואת המקבלים ממכם. והמשלוח עלינו. תרמו לארגון 'אחינו' החל מ-18 ש"ח לחודש, וקבלו מתנות:

סט הספרים המבוקשים 'משנה ברורה' מהדורת 'דרשו' וספר 'לקראת שבת' במדבר א'. ובנוסף קבלו כרטיסי הגרלה בסכום של 42,000 ש"ח.

להצטרפות וקבלת המתנות:

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

18
ש"ח

תורמים 18 ש"ח למשך 16 חודשים סך התרומה 288 ש"ח

ומקבלים מתנות

ספ' 'משנה ברורה' דרשו'

ספ' 'לקראת שבת' - במדבר א',

2 כרטיסי הגרלה על 42.000 ש"ח

מסלול מס' 29 - המתנה בשווי 538 ש"ח

מוקד 'דרשו' 02-5609000

מהו 'ביטול רשות' המועיל במקום נתינת פת ל'עירוב חצרות'?

ומהו 'ביטול רשות'? שיאמר בפיו: "רשות ביתי וחצרי מבוטלת לפלוני, ולפלוני, ולפלוני", כלומר, שצריך לפרט את הביטול לגבי כל אחד מדיירי החצר. ואין צורך לעשות 'קנין סודר', או קנין אחר, לחיזוק ביטול הרשות, כיון שאין זו הקנאה, או הפקד, אלא רק 'סילוק רשות' בעלמא. ויש שנראה מדבריו כי אם אינו מאפשר להם להיכנס לרשותו ככל שיחפצו, אין זה נחשב לביטול רשות. וניתן לעשות ביטול רשות גם לאחר כניסת השבת, ואזי העירוב חל מאליו.

[שו"ע שפ, א-ב, ומשנ"ב א, ב, ג, ז ריב]

כפי שלמדנו, אם אחד מדיירי החצר אינו נותן פת עבור 'עירוב החצרות', העירוב כולו בטל. ותיקנו חכמינו ז"ל, שמי שאינו רוצה לתת פת עבור העירוב, או ששכח, יכול לעשות 'ביטול רשות', שעל ידו הוא כביכול עוקר את עצמו מהשתתפות הקבע שלו בדירה, ומשותפות הקבע שלו בחצר; ודירתו, וחלקו היחסי בחצר, נכנסים לחזקת כל דיירי החצר. והוא עצמו הופך למעין אורח בעלמא, (ואורח אינו צריך להשתתף בפת העירוב); ולכן אף הוא עצמו ראוי לטלטל בחצר ובבתים על סמך העירוב, כדין אורח, (ויש חולקים). ומצוה עליו לבטל את רשותו, כדי שהעירוב יחול.

מה פירוש הביטוי הכפול "כל העולם כולו"?

כי יתכן שכוונתו רק לרוב הדיירים, שהרי כלל הוא בידינו: 'רובו - ככולו'. ואגב, זהו פירוש הביטוי הכפול: "כל כולו", וכגון: "כל העולם כולו"; כלומר, אין הכוונה לרוב, אלא להכל ממש. ויש אומרים שאף הביטוי 'לכולכם' נחשב ביטול לגבי כולם; ויש שהכריע הלכה כמותם. ואם אמר זאת בפני הדיירים, לכל הדעות אין זה נחשב לביטול. וכן אם אמר "רשותי מבוטלת לכם", לכל הדעות אין זה מועיל, אלא אם כן יש שני דיירים בלבד מלבדו, שאז די בכך שאומר 'לכם', כי מובן וברור שכוונתו לשניהם.

[שו"ע שפ, א, משנ"ב ד, שעה"צ ז, וביה"ל ד"ה צריך]

בהמשך לאמור: אם הזכיר ב'ביטול הרשות' רק את אחד מדיירי החצר, או את חלקם, אך לא את כולם - אם עשה זאת לפני שביצע את 'עירוב החצרות' בערב שבת, הרי זה נחשב לביטול רשות, כיון שאותו אחד שהרשות מבוטלת לגביו, מערב עם שאר הדיירים; אך אם עשה זאת לאחר ביצוע העירוב - אין הביטול מועיל, והעירוב בטל. ויש אומרים שאם עשה זאת לפני כניסת השבת, כלומר, לפני תחילת העירוב, הביטול מועיל. ואם עמד מול כל הדיירים ואמר להם: "רשותי מבוטלת לכולכם" - אין זה נחשב שביטל את רשותו לגבי כל הדיירים,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באיזה מקרה חובתו של אדם לנעול את ביתו למשך כל השבת מלבד לשעת כניסתו ויציאתו?

שכן אם אמר במפורש: "רשות חצרי" - לא ביטל את ביתו, כי אם את חלקו היחסי בחצר; ולפיכך, מותר לטלטל מבתי שאר הדיירים לחצר, ולהיפך, אבל אסור לטלטל מהחצר לביתו של המבטל, ולהיפך.

ויש אומרים שבמקרה כזה, הואיל ושאר הדיירים מטלטלים מבתיהם לחצר, יש לחשוש שיטעה המבטל ויטלטל אף הוא מביתו לחצר, באיסור; ולכן חובתו לנעול את ביתו, כתזכורת, ולא יפתחנו אלא לשעת כניסתו ויציאתו. ורבים חולקים, ובשעת הדחק יש להקל.

[שו"ע שפ, א-ב, משנ"ב ה, ה, ח, ט, י, יא ריב, ושעה"צ ח]

בהמשך לאמור: אם אכן נעשה 'ביטול הרשות' בנוסח: "רשות ביתי וחצרי מבוטלת", אזי מותר הן לדיירי החצר, והן למבטל, לטלטל חפצים מכל בתי החצר לחצר, ולהיפך; והיינו, הן בתי שאר הדיירים, והן ביתו של המבטל.

ויש להקפיד שדיירי החצר האחרים יטלטלו תחילה מבתיהם לחצר, וכן מהחצר לביתו של המבטל, בטרם יעשה זאת המבטל; כיון שבכך 'מחזיקים' דיירי החצר ברשות המבוטלת, כלומר, בחלקו היחסי של המבטל בחצר, ובביתו; ואילו יעשה כן המבטל לפני ה'חזקה', הריהו כביכול חוזר בו מביטול הרשות, והעירוב בטל.

ברם, אם הביטול נעשה בנוסח סתמי: "רשותי מבוטלת", וכל

כ"ד באייר | רבי בנימין ב"ר מנחם מנדל מנדלזון זצ"ל, אב"ד קוממיות זכ. אתא

יארצייט:

תרי"ט: רבי ישראל ב"ר עזריאל שויער זצ"ל, אב"ד סאבאטישט.
תרנ"ח: רבי אליעזר צבי ב"ר יצחק אייזיק יהודה יחיאל סאפרין זצ"ל, האדמו"ר מקומרנא, בעל דמשק אליעזר, זקן ביתו, אור עינים, ועוד.

תרע"א: רבי יצחק ב"ר ישראל איסר הכהן פייגנבוים זצ"ל, אב"ד וורשא.

תש"ד: רבי ישראל שלום יוסף ב"ר חיים הגר הי"ד, מאנטיניע.

תשכ"ג: רבי יוסף ב"ר שלמה הלוי צימרמן זצ"ל, אב"ד בית חלקיה.

תשל"ט: רבי בנימין ב"ר מנחם מנדל מנדלזון זצ"ל, אב"ד קוממיות זכ. אתא.

תשע"ג: רבי מנחם מנדל ב"ר משה מונדרר זצ"ל, מקוסוב.

לפתע פנה אחד האנשים להגר"א לאפיאן ואמר לו: "רבי, מדברים כאן לשון הרע". השיבו רבנו: "אם כן בוא ונברח מכאן" ... ויצאו מיד למקלט אחר. לא עבר זמן ונפלה פצצה במקלט הראשון

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

לשון הרע "מגדיל עוונות עד לשמים", וכן נאמר בתנא דבי אליהו שהלשון הרע "עולה עד כנגד כסא הכבוד". בהקשר לכך מביאים בביאורים ומוספים מה שכתב הגר"ח ברלין (אגרת בהקדמה לכוכבי אור מהדור"ת) שנגלה אליו בחלום הגאון רבי איצלה בלאזר זצ"ל והוא שאל אותו מה נעשה בשמים, וענה לו ר' איצלה שדין שמים חמור עד מאוד שאי אפשר לשום אדם בעולם הזה לשער, ובייחוד מקפידים על דיבורים אסורים שנאמרו שלא כהוגן. והוסיף בזה הגר"ח"י משקובסקי חתנו של הגר"י בלאזר (מובא בילקוט לקח טוב פרשת מצורע), שהגר"ח ברלין אמר לו באותו עניין, שר' איצלה אמר לו שאמנם על תלמיד חכם יש הרבה מליצי יושר בשמים, אבל על חטא הלשון מקפידים מאוד. והגר"א לופיאן היה מספר מעשה זה בהתרגשות רבה, והיה מסיים בזעקה מעמקי לבו: "אבל חטא לשון הרע נורא מאוד!" וחזר ואמר: "חטא לשון הרע נורא מאוד! נורא מאוד חטא הלשון! אף אחד אינו בא להגן על החוטאים בחטא זה."

עדיין נמצאים אנו בהקדמת ה'חפץ חיים' לספרו. הקטע הנלמד ביום זה עוסק בטעם החומרה המיוחדת של עוון לשון הרע, מדוע באמת עוון זה הוא הגורם את כל הגלויות וכל הצרות, והוא המעכב את הגאולה. מספר טעמים מביא לכך ה'חפץ חיים'. הטעם הראשון, אותו הוא מביא מהזוהר הקדוש בפרשת פקודי הוא, מפני שעל ידי עוון זה "מעורר אדם את המקטרג הגדול על כלל ישראל, ועל ידי זה הורג כמה אנשים בכמה מדינות!..." בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים על כך מעשה היה עם הגר"א לאפיאן זצ"ל, שבזמן המלחמה שהה במקלט עם עוד מספר אנשים, ולפתע פנה אליו אחד מהנמצאים ואמר לו: "רבי, מדברים כאן לשון הרע". השיבו הגר"א: "אם כן בוא ונברח מכאן". ויצאו מיד ומצאו מחסה במקלט אחר. לא עבר זמן ונפלה פצצה במקלט הראשון וגרמה לאסון רב, רח"ל. עוד מביא ה'חפץ חיים', שזו כוונת הגמרא באומרה שכל המספר

ל"ט לעומר

פעם נשאל ה'חפץ חיים' על ידי בנו רבי ליב: "האם יידע העולם בעת עיונו ב'משנה ברורה' להעריך את רוב העמל והיגיעה שהושקעו בו?" השיבו ה'חפץ חיים': "כידוע, ברוסיה רבבות פועלים בנו את רכבת הטרנס בעבודה קשה, ופעם שאל אחד הפועלים את אביו, האם כשיסעו ברכבת יידעו להעריך את העמל הרב שהושקעו, ענהו אביו: 'צאר פפושקה' - הצאר אבינו, ומשכך אין לנו שאלות! אף אנו תפקידנו לעשות את רצון ה' ולא לחשוב מה יאמרו, והאם יעריכו". (ישורון לג, קמט - מאמר מהג"ר הלל זקס זצ"ל)

נשתדל לעזור לזולת כפי יכולתנו, אף כאשר אין המקבלים יודעים להעריך ולהכיר טובה על כך